

AYOLLAR VA TURIZM

MAHLIYO TOLIPOVA

E-mail: salomstudent@gmail.com

Tel: (97) 0019419

***Abstrakt.** Ushbu maqola ayollarning turizm va mehmonxona sohasidagi roli, imkoniyatlari va duch keladigan muammolarini tahlil qiladi. O'zbekistonda ayollar turizmda muhim ahamiyatga ega bo'lib, ularning ishtiroki xizmat ko'rsatish sifatini oshirishga yordam beradi. Mehnat sharoitlari, barqaror turizm va madaniy tadbirlardagi ishtirok ayollarning iqtisodiy rivojlanishdagi hissasini oshiradi. Tadqiqotlar, ayollarni turizm sohasida rivojlantirish strategiyalarini ishlab chiqish va ularni qo'llab-quvvatlash zarurligini ko'rsatadi.*

***Keywords.** Ayollar, Turizm, Mehmonxona, Barqaror rivojlanish, Madaniy turizm*

Kirish

Turizm va mehmonxona sohalari jahon iqtisodiyotining muhim tarmoqlaridan biri hisoblanadi. O'zbekistonda, ayollarning bu sohadagi roli hamma vaqt muhim bo'lib kelgan. Statistika ma'lumotlariga ko'ra, O'zbekistonda turizm sohasida ishlovchi ayollar soni 45% ga yetadi (O'zbekiston Respublikasi Statistika qo'mitasi, 2023). Ushbu maqolada ayollarning turizm va mehmonxona faoliyatidagi ahamiyati, ularning imkoniyatlari va duch kelayotgan muammolari tahlil etiladi. Ayollarning rolini oshirish, turizm sohasidagi xizmat ko'rsatish sifatini yaxshilash va mahalliy iqtisodiyotga qo'shiladigan hissasini kuchaytirish uchun qanday strategiyalar ishlab chiqish mumkinligini ko'rib chiqamiz.

Ayollarning Turizmda Roli

Ayollar turizm va mehmonxona sohasida turli lavozimlarda ishlashadi, jumladan, menejerlar, xizmat ko'rsatuvchilar va mutaxassislar sifatida. Ularning roli

va ishtiroki mamlakatda turistlar oqimini oshirishda va turizmni rivojlantirishda muhim ahamiyatga ega. O'zbekistonda ko'plab ayollar boshqaradigan mehmonxonalar mavjud. Masalan, "Silk Road" mehmonxonasi rahbari Zarnigor Murodova ayollarning ish joylaridagi roli va ularning o'zaro hamkorligini ta'kidlaydi: "Ayollar o'zaro tajriba almashish orqali xizmat ko'rsatish sifatini oshirishda muhim ahamiyatga ega.

Ayollarning turizm sohasidagi ishtiroki, nafaqat iqtisodiy jihatdan, balki ijtimoiy jihatdan ham qimmatlidir. Ular ijtimoiy barqarorlikni saqlab qolish va mahalliy madaniyatni rivojlantirishda muhim rol o'ynaydi. O'zbekistonda ayollarning kuchli ijtimoiy tarmoqlari mavjud bo'lib, ular xizmat ko'rsatish sifatini yaxshilash va o'zaro yordam ko'rsatish orqali turizm sohasida o'zaro raqobatni kuchaytiradi.

O'zbekistonda ayollarning mehnat sharoitlarini yaxshilash uchun ko'plab tashabbuslar amalga oshirilmoqda. Masalan, turizm sohasidagi tashkilotlar ayollarni qo'llab-quvvatlash uchun maxsus dasturlarni ishlab chiqmoqda. Bunday dasturlar, ayollarga moliyaviy resurslarni jalb qilish va o'z bizneslarini ochish uchun imkoniyatlar yaratadi. Bunda, davlat va xususiy sektor o'rtasida hamkorlik muhim ahamiyatga ega.

Ayollar va Barqaror Turizm

Ayollar barqaror turizmni rivojlantirishda muhim rol o'ynaydi. Ekoturizmda ayollar faol ishtirok etib, mahalliy jamoalarga yordam berishmoqda. Shukurova (2023) "Barqaror turizm ayollar orqali rivojlanadi, chunki ular o'z jamoalarining rivojlanishida muhim rol o'ynaydilar" deydi.

Barqaror turizm nafaqat ekologik jihatdan, balki ijtimoiy va iqtisodiy jihatdan ham barqaror rivojlanishni ta'minlaydi. Ayollar, barqaror turizmni rivojlantirish orqali jamoat tadbirlari va mahalliy an'analarni saqlab qolish, shuningdek, mahalliy aholini jalb qilish va ularga yangi imkoniyatlar yaratish orqali o'z hissalarini qo'shmoqda.

Ayollarning turizm sohasidagi ishtiroki, barqaror turizmni rivojlantirishga yordam berishdan tashqari, ularning iqtisodiy mustaqilligini oshirishga ham xizmat

qiladi. Bu jarayon, mahalliy iqtisodiyotning rivojlanishiga ham ijobiy ta'sir ko'rsatadi.

Madaniy Turizm va Ayollar

Madaniy turizmda ayollarning o'rni o'ziga xos ahamiyatga ega. O'zbekistondagi madaniy tadbirlarda ayollar o'z madaniyatlarini targ'ib qilishda faol ishtirok etadilar. Masalan, "O'zbek milliy taomlari" festivali ayollar tomonidan boshqariladi va bu tadbir mahalliy madaniyatni rivojlantirishga yordam beradi. Madaniy turizm, o'z navbatida, O'zbekistonning tarixiy va madaniy merosini kengaytirish, sayyohlar uchun qiziqarli va ma'rifatli tajribalar yaratish imkonini beradi.

Bundan tashqari, madaniy turizm ayollarga o'z san'at va hunarlarini namoyish etish, bu orqali ular uchun yangi iqtisodiy imkoniyatlar yaratish imkoniyatini ham beradi. Shuningdek, ayollar jamoat tadbirlarida ishtirok etish orqali o'zlarining ahamiyatlarini namoyon qilish, ijtimoiy va iqtisodiy hayotda faol qatnashish imkoniyatiga ega bo'ladi.

Ayollar va O'zbekistondagi Turizmni Rivojlantirish

O'zbekistonda ayollar uchun turizm imkoniyatlarini yaratish muhimdir. Ayollarga mo'ljallangan dasturlarni yaratish va ularni qo'llab-quvvatlash zarur. Dunyoda ayollarning turizm sohasida o'z o'rnini mustahkamlashi haqida Ko'ksal (2022) shunday deydi: "Ayollarni rag'batlantirish va ularga yangi imkoniyatlar yaratish, ularni turizm sohasida muvaffaqiyatga erishtiradi."

O'zbekistonning turizm sohasida ayollarning rolini oshirish uchun ilmiy tadqiqotlar va amaliyotlar, gender tengligini ta'minlash va ayollarning haq-huquqlarini himoya qilish zarur. Bu jarayonlar, ayollarning o'zaro hamkorligini kuchaytirish va ularning tajribalarini birlashtirish imkonini beradi. Shuningdek, ayollarni turizm sohasida malakali kadrlar sifatida tayyorlash, ularning muvaffaqiyatli faoliyatini ta'minlaydi.

Xulosa

Ayollarning turizm va mehmonxona sohasidagi ishtiroki O'zbekistonda nafaqat iqtisodiy o'sish, balki ijtimoiy taraqqiyot uchun ham muhim ahamiyatga ega.

Ularning innovatsion yondashuvlari va ijodkorliklari, xizmat ko'rsatish va madaniy tadbirlar sohasida yangi imkoniyatlar yaratishga yordam beradi.

Ayollarning turizm sohasidagi muvaffaqiyati, ularga taqdim etiladigan ta'lim, malaka oshirish va o'zaro qo'llab-quvvatlash bilan bog'liqdir.

Mamlakatlar, ayollarni turizm sohasida rivojlantirishga yo'naltirilgan dasturlarni yaratishi, ularning malaka oshirish va ish bilan ta'minlash imkoniyatlarini kengaytirishi lozim. Shu tariqa, ayollar nafaqat o'z shaxsiy iqtisodiy holatini yaxshilash, balki mamlakat turizm sohasining barqaror rivojlanishiga hissa qo'shish imkoniyatiga ega bo'lishadi.

Ayollarning turizm va mehmonxona sohasidagi ishtirokini yanada rivojlantirish uchun keng qamrovli strategiyalar ishlab chiqilishi zarur. Ushbu strategiyalar quyidagi jihatlarni o'z ichiga olishi kerak:

1. O'qitish va malaka oshirish dasturlari: Ayollarni turizm sohasida zaruriy bilim va ko'nikmalar bilan ta'minlash.

2. Moliyaviy yordam: Ayollarga o'z bizneslarini rivojlantirish uchun moliyaviy yordam ko'rsatish.

3. Qo'llab-quvvatlash va hamkorlik: Ayollar o'rtasida o'zaro yordam va hamkorlikni kuchaytirish, tajriba almashish.

4. Ijtimoiy marketing: Ayollarning turizm sohasidagi rolini oshirish va ijtimoiy hayotda ularning ishtirokini targ'ib qilish.

Ushbu maqola, O'zbekistonda ayollarning turizm sohasidagi o'rni va rolini kuchaytirish zarurligini ko'rsatdi. Kelajakda, ayollarni turizm va mehmonxona sohasida yanada faol ishtirok etishini ta'minlash, mahalliy va global darajada barqaror rivojlanishni ta'minlashga yordam beradi.

ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. Mahmudova, S. (2022). "Ayollar va turizm: muammolar va imkoniyatlar." O'zbekiston Respublikasi Turizm va Sport Vazirligi.

2. Ko'ksal, A. (2022). "Women in Tourism: A global perspective." Journal of www.pedagoglar.org

Tourism Studies, 12(3), 45-60.

3. Shukurova, D. (2023). "Barqaror turizm va ayollar: o'zaro bog'liqlik." O'zbekiston Jurnali, 15(2), 75-80.

4. O'zbekiston Respublikasi Statistika qo'mitasi. (2023). Turizm sohasida ishlovchi ayollarning statistik ma'lumotlari.

5. UNESCO. (2021). "Women in tourism: A path to empowerment." UNESCO Publishing. Retrieved from UNESCO website.

6. Sharifova, M. (2021). "The role of women in the development of sustainable tourism." Central Asian Journal of Tourism Studies, 7(1), 23-35.

7. Global Sustainable Tourism Council. (2020). "Women and sustainable tourism development." GSTC Report. Retrieved from GSTC website.

8. Khamidova, R. (2022). "Gender equality in tourism: Challenges and opportunities in Uzbekistan." International Journal of Gender Studies, 5(4), 47-55.